

Regering: Koning + ministers
Koning is onschendbaar
Ministers zijn verantwoordelijk

Nederland: Constitutionele monarchie met parlementair stelsel sinds 1868

Troonopvolging: Alleen leden van het Koninklijk Huis van Oranje-Nassau; ouderen gaan voor jongeren. Huwelijk zonder toestemming van Staten-Generaal sluit troonopvolging uit.

De Staten-Generaal kan, als het Huis van Oranje is uitgestorven een nieuwe koning benoemen of de republiek uitroepen.

Inhuldiging:

Vindt plaats in een openbare vergadering van de Staten-Generaal in Amsterdam.

Koning zweert: de grondwet te handhaven, de onafhankelijkheid van de staat te verdedigen en de vrijheid en de rechten van de burgers te beschermen en de welvaart te bevorderen.

De Koning draagt de zogenaamde regalia

Rechten van de Koning:

sanctie (om wetsontwerpen van de Staten-Generaal goed of af te keuren)

gratie (na inwinning van het advies van de rechter die de straf heeft opgelegd)

recht om de Staten-Generaal te ontbinden (1848), alleen op advies van de regering

De Koning heeft het opperbestuur over:

- buitenlandse betrekkingen (benoemt ambassadeurs, gezanten en consuls)
- de algemene geldmiddelen
- de krijgsmacht

Inkomen van de Koning:

-opbrengst Kroondomeinen

-"civiele lijst", salaris uit de rijkskas

-bedrag voor onderhoud paleizen

Er is sprake van een regentschap als:

-de koning minderjarig is

-de koning niet in staat is zijn gezag uit te oefenen

-de koning het gezag tijdelijk heeft neergelegd

Willem I 1814-1840 Willem II 1840-1848 Willem III 1848-1890

Emma 1890-1898 Wilhelmina 1898-1948 Juliana 1948-1980

Beatrix 1980-

Vorige kabinet

Ministers:

Algemene Zaken:

Buitenlandse Zaken:

Binnenlandse Zaken:

Kok

van Mierlo

Dijkstal

Justitie:	Sorghdrager
Onderwijs:	Ritzen
Financiën:	Zalm
Defensie:	Voorhoeve
VROM:	De Boer
Economische Zaken:	Weijers
Verkeer en Waterstaat:	Jorritsma
Landbouw en Visserij:	van Aartsen
Sociale Zaken en Werkgelegenheid:	Melkert
Volksgesondheid en Welzijn:	Borst
Ontwikkelingssamenwerking:	Pronk
Sport:	Terpstra

Huidig kabinet

Ministers:

Staatssecretaris is geen kabinetslid
Minister van Staat is gewoon een titel

Gevolmachtigd minister van de Nederlandse Antillen vertegenwoordigt zijn land in Nederland.

Het Kabinet: Alle ministers

Raad van State: Adviescollege van de regering (voorzitter= De Koningin)

Staten-Generaal: Volksvertegenwoordiging (Eerste en Tweede Kamer)

Eerste en Tweede Kamer vergaderen als het quorum wordt gehaald

Tweede Kamer: 150 leden (gekozen door het volk om de 4 jaar); de leden zijn herkiesbaar. Voorzitter:

Eerste Kamer: voor 4 jaar gekozen door de Provinciale Staten; de leden zijn herkiesbaar. Voorzitter:

a) 3e dinsdag in september : Koning leest troonrede voor; Minister van Financiën geeft miljoenennota bij de Rijksbegroting

b) bij de inhuldiging van de nieuwe vorst of benoeming van een nieuwe regent

Leden van de politieke partijen zitten in fractie bij elkaar
Handelingen in de Kamer worden door griffiers genoteerd
Er zijn schriftelijke en hoofdelijke stemmingen

Wisseling van Ministers

Na de portefeuillekwestie te hebben voorgelegd, treedt een minister af 1) als een wetsontwerp verworpen wordt 2) de Tweede Kamer een amendement aanneemt dat de minister vooraf onaanvaardbaar heeft verklaard 3) een der Kamers een motie van wantrouwen aanneemt 4) zijn beleid in het Kabinet niet wordt gesteund

Minister ad interim- tijdelijk minister

Als er een kabinetscrisis is, raadpleegt de Koningin een formateur en laat hem een

nieuw kabinet vormen. De Koningin kan ook nieuwe verkiezingen laten uitschrijven.

Formaties en Kabinetten:

Twee soorten formaties: de parlementaire methode (parlementair kabinet) en de gemengde methode (extraparlementair kabinet: zakenkabinet)

Kiezers en verkiezingen:

1917 algemeen kiesrecht voor mannen

1919 algemeen kiesrecht voor vrouwen (na initiatiefwet Marchant)

Actief kiesrecht: recht om te mogen kiezen

Passief kiesrecht: recht om gekozen te worden

Minimumleeftijd: 18 jaar

Directe verkiezingen: het volk kiest rechtstreeks de leden van de Tweede Kamer

Indirecte, getrapte verkiezingen: de leden van de Eerste Kamer worden door de Provinciale Staten drie maanden na de verkiezingen voor de Provinciale Staten gekozen

Evenredige vertegenwoordiging: aantal zetels worden toegewezen in verhouding tot het aantal stemmen dat iedere partij in het hele land gekregen heeft

Districtenstelsel: aantal zetels wordt toegewezen in verhouding tot het aantal stemmen dat ze in elke provincie apart gekregen hebben

Een gekozen lid mag pas zitting nemen in de Kamer als hij zijn geloofsbrieven heeft ingeleverd en de eed afgelegd

Geloofsbrieven:

- Kennisgeving van het centraal stembureau dat het lid inderdaad gekozen is

- Het bericht van het centraal stembureau zijn benoeming aanvaardt

Incompatibiliteit: Onverenigbaarheid van bepaalde functies

Recht van interpellatie: Recht om aan de minister vragen te stellen over onderwerp dat niet aan de orde is. Indien het antwoord onbevredigend is, kan er een motie van wantrouwen ingediend worden. Elk kamerlid heeft vragenrecht (het recht om zonder verlof van de Kamer vragen te stellen aan de Minister).

Recht van enquête: Recht om buiten de regering om onderzoek in te stellen naar bepaalde toestanden. De Kamer moet de enquête bij meerderheid toestaan.

Recht van initiatief: Recht om een initiatief-voorstel aanhangig te maken

Budgetrecht: Recht om voorstellen in te dienen om de begroting te wijzen en deze af te stemmen

Recht van mandement: Recht om een wijziging in een wetsontwerp aan te brengen moet door minstens vijf leden worden ondersteund.

Hoe komt een wet tot stand ?

- Minister maakt een wetsontwerp en voegt een memorie van toelichting toe

- Het ontwerp wordt besproken in de ministerraad

- Als deze zich ermee kan verenigen, gaat het ontwerp naar de Raad van State om advies
- De minister zendt het met een memorie van toelichting en een door de Koning ondertekende koninklijke boodschap naar de Tweede Kamer
- In de Tweede Kamer vindt een vooronderzoek plaats: het resultaat wordt neergelegd in het voorlopig verslag
- Minister beantwoordt de gemaakt opmerkingen in een memorie van antwoord en voegt daar soms een nota van wijziging bij
- Als volgens de commissie de voorbereidingen voldoende zijn, geeft zij daar kennis van in het eindverslag aan de Tweede Kamer
- Nu volgt het Kamerdebat
- Stemming
- Aangenomen ? Dan gaat de wet naar de Eerste Kamer
- De Eerste Kamer is verdeeld in vijf secties met een rapporteur
- De commissies? van rapporteur? maakt een voorlopig verslag en zendt dat naar de Minister
- Daarna volgt de openbare behandeling in de Eerste Kamer
- Heeft ook de Eerste Kamer het voorstel goedgekeurd, dan wordt het ondertekend door de Koningin
- De Wet wordt afgekondigd in het Staatsblad

Een Algemene Maatregel van Bestuur wordt door de Koningin vastgesteld in een Koninklijk Besluit. Een AMvB moet worden afgekondigd.

Burgerlijke Rechtspraak: beslist geschillen tussen burgers onderling of tussen burger en overheid

Strafrechtspraak: beslist en bestraft overtredingen en misdrijven

Administratieve Rechtspraak: beslist geschillen tussen overheid en burger op verschillende manieren ?

Rechters spreken recht in naam van de Koningin

Soorten Wetboeken:

Burgerlijk wetboek

Wetboek van Koophandel

Burgerlijke Rechtsordening

Strafrecht

Strafvordering

Militair Strafrecht